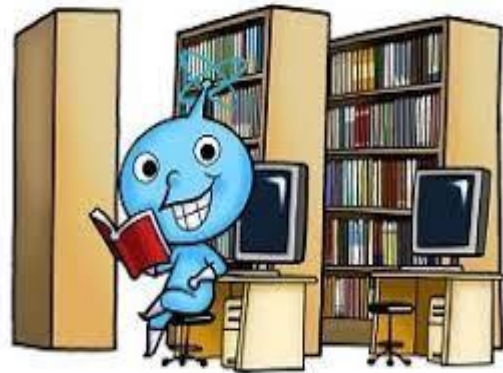

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ
ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทาง
ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่
อ.เมืองอำนาจเจริญ จ.อำนาจเจริญ

สำนักปลัด
งานประชาสัมพันธ์
โทร/โทรสาร ๐๔๕-๕๒๓๙๑๘
www.huayrai.go.th

คำนำ

พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ ต้องการให้ประชาชนมีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆของรัฐ อีกทั้งยัง คุ้มครองสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ กระบวนการทำงานของ รัฐบาลราชการให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยให้ยึดหลักว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการและเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชน ทำให้การใช้อำนาจของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และโปร่งใ ส่องค์การบริหารส่วน ตำบลกาฬปิง จึงได้จัดทำ “คู่มือการขอรับข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐” มาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการ

จัดทำโดย
สำนักปลัด
งานประชาสัมพันธ์
อบต.ห้วยไร่ อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ บทนำ	
๑. ความสำคัญของคู่มือ	๑
๒. ประโยชน์ที่จะได้รับ	๒
บทที่ ๒ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน	
๑. เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐	๓
๒. บทบัญญัติที่เป็นกฎหมายในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ	๔
๓. คำอธิบายโดยย่อในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ของราชการตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๑	๖
๔. ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของข้อกำหนดระหว่างมาตรา ๗ และมาตรา ๘	๑๔
บทที่ ๓ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐	
๑. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารคืออะไร	๑๖
๒. หน้าที่ของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	๑๖
๓. หลักการและแนวคิดในการจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	๑๗
๔. หลักเกณฑ์และวิธีเกี่ยวกับการจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	๑๗
๕. ขั้นตอนการรับบริการ	๒๑
๖. ข้อควรจำและอื่น ๆ	๒๓
ภาคผนวก	
- ดัชนีข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่	
- ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง การจัดตั้งศูนย์ข้อมูล ข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐	
- ระเบียบองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ว่าด้วยการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการ ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๔๕	
- ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ เกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ	
- ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง การเรียกค่าธรรมเนียม การขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีค่าธรรมเนียมของข้อมูลข่าวสารของราชการ	
- คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ เรื่อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่	
- คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ เรื่อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการบันทึกข้อมูล และปรับปรุงข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่	

- แบบฟอร์มคำขอข้อมูลข่าวสาร
- ใบนี้ได้รับเอกสารข้อมูลข่าวสารของราชการ
- แบบฟอร์มหนังสือร้องเรียน
- แบบฟอร์มหนังสืออุทธรณ์
- แผนผังการขอรับข้อมูลข่าวสารของราชการ

บทที่ ๑ บทนำ

๑. ความสำคัญของคู่มือ

๑.๑ จากการที่มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารอย่างน้อย ๘ ประเภท ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ต่อมา คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการ

ข้อ ๑ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีสถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหา และศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๙ ได้สะดวกตามสมควร

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำดัชนีที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑ ได้เอง

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐรับให้มีข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑ ไว้ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้โดยสะดวก

กรณีมีความจำเป็นเรื่องสถานะที่จะแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปเก็บไว้ที่ ว่างหากหรือให้บริการ ณ สถานที่ แห่งอื่นก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอข้อมูลข่าวสารประกอบด้วย

ข้อ ๔ การให้ประชาชนเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐจะกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อรักษาความ เป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยก็ได้ โดยคำนึงถึง ความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสารด้วย

๑.๒ แม้ว่ามาตรา ๙ จะกำหนดลักษณะหรือประเภทของข้อมูลข่าวสารไว้แล้วก็ตาม แต่เป็นสาระบัญญัติที่มีลักษณะกว้างๆ เป็นการทั่วไปสำหรับหน่วยงานของรัฐทั้งปวง เมื่อพิจารณาในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐไม่ว่าราชการ ส่วนกลาง อันมีกระทรวง ทบวง กรม ศาล องค์การอิสระ รัฐวิสาหกิจ ฯลฯ ราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วน อันมีกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารพื้นที่พิเศษ ซึ่งจะเห็นถึงความแตกต่างอยู่ ๔ ประการ คือ

(๑) ระดับของหน่วยงานแตกต่างกัน เช่น ระดับกระทรวงกับระดับองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

(๒) ขนาดของหน่วยงานแตกต่างกัน เช่น กระทรวงขนาดใหญ่ กรมขนาดใหญ่ กับกรมขนาดเล็ก จังหวัดขนาดเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น ๕ เป็นต้น

(๓) ขอบอำนาจหน้าที่ ของหน่วยงานแตกต่าง เช่น มีอำนาจหน้าที่กว้างขวางเพราะมีกฎหมายหลายฉบับที่หน่วยงานต้องปฏิบัติ เช่น กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

(๔) ปริมาณงานมากน้อยแตกต่างกันขององค์ประกอบ ตาม ข้อ (๑) – (๓) อันนำมาซึ่งปริมาณข้อมูลข่าวสารมากน้อยเช่นกัน

จากความแตกต่างดังที่ ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้เห็นว่า หน่วยงานของรับขนาดใหญ่ ขอบอำนาจหน้าที่กว้างขวาง อาจมีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙(๑) – (๘) ครบทุกประเภทแต่ขณะเดียวกัน หน่วยงานของรัฐขนาดเล็ก เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีข้อมูลข่าวสารบางประเภท บางอนุมาตราเท่านั้น ดังนั้นสถานที่จัดข้อมูลข่าวสารไว้หรือศูนย์ ข้อมูลข่าวสาร จึงไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทั้งหมด แต่อย่างน้อยต้องมีสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐนั้นพึงมีตามมาตรา ๙ (๑) – (๘) และระเบียบการให้บริการ จึงได้มีการศึกษาจัดทำคู่มือฉบับนี้ขึ้น

๒. ประโยชน์ที่จะได้รับ

๒.๑ การสร้างความเข้าใจให้กระจ่างขึ้นเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ (๑) – (๘) และศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

๒.๒ การใช้ตัวอย่างที่มีอยู่เป็นแนวทางในการตรวจสอบพิจารณาและคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐมีอยู่ว่า มีข้อมูลข่าวสารใดบ้างที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูเพราะว่า ไม่มีใครที่ทราบ และเข้าใจข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานใดๆ ได้ดีว่าหน่วยงานเจ้าของข้อมูลข่าวสารนั้น

๒.๓ บุคลากรประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

๒.๔ เป็นความริเริ่มที่จะแนะนำ ส่งเสริม ผลักดันให้หน่วยงานของรัฐได้พัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

บทที่ ๒

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

การให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนไทยได้ ก้าวสู่ความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงได้ในทางปฏิบัติ นับแต่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ. ๒๕๔๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นมา ก่อนหน้านั้นเป็นที่ยอมรับว่าสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีอยู่อย่างจำกัด การดำเนินงานของส่วนราชการ หรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐอยู่ภายใต้กรอบปฏิบัติของระบบราชการ ซึ่งถือการปกปิดเป็นหลัก การเปิดเผยเป็นกรณียกเว้น เนื่องจากการขาดความชัดเจนในเรื่องของการจัดระบบและการบริหารจัดการและการบริการข้อมูลข่าวสาร จึงส่งผลให้การบริหารราชการละการให้บริการแก่ประชาชนไม่เป็นไปด้วยดี การดำเนินที่ผ่านมาจึงเป็นเพียงการปฏิบัติตามความคิดเห็นหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นี้มีเจตนารมณ์อันเป็นความคิดพื้นฐานสำคัญอยู่ ๕ ประการ คือ

(๑) เพื่อเป็นการประกันสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน (Rights to know) ในการดำเนินการต่างๆของหน่วยงานของรัฐอย่างกว้างขวาง และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารของหน่วยงานของรัฐ อันจะนำไปสู่กระบวนการบริหารของรัฐที่เป็นธรรม เสมอภาคและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

(๒) เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงตามความจริง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยให้มั่นคงและส่งเสริมความเป็นรัฐบาลโดยประชาชน

(๓) เพื่อความจำเป็นในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารบางประเภท (need to protect) ซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของรัฐประโยชน์ที่สำคัญของเอกชนและคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของทางราชการไปพร้อมกัน

(๔) เพื่อส่งเสริมการปฏิรูประบบราชการ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและต่อประชาชน

(๕) เพื่อการพัฒนากระบวนการข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ โดยการจำแนกและจัดระบบเพื่อให้การนำไปใช้ประโยชน์(การเปิดเผย) และการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารเป็นไปทิศทางเดียวกัน

จากเจตนารมณ์ข้างต้น ทำให้เนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในหมวดที่ ๑ ตั้งแต่ มาตรา ๗ - ๑๓ จึงได้บัญญัติถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐต้องส่งลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ข้อมูลข่าวสารของราชการที่

หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ และข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนผู้ขอ

ส่วนในหมวดที่ ๒ มาตรา ๑๔ – ๒๐ ได้บัญญัติถึงการไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบหลักสามประการ คือ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐเป็นประการที่หนึ่ง และโยชน์สาธารณะเป็นเป็นประการที่สอง และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นประการที่สาม นอกจากนี้ยังให้คำนึงถึงข้อมูลข่าวสารที่หาเปิดเผยแล้วหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ขณะที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดชอบหากกระทำโดยสุจริต

ส่วนในหมวดที่ ๓ มาตรา ๒๑ – ๒๕ ได้บัญญัติถึงการเปิดเผยและการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ส่วนบุคคลที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ

ส่วนในหมวดที่ ๔ มาตรา ๒๖ ได้บัญญัติถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารประเภทเอกสารประวัติศาสตร์เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

นอกจากนี้ยังได้มีบัญญัติถึงที่มา อำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเอาไว้ ในหมวดที่ ๕ มาตรา ๒๗ – ๓๔ ตลอดจนบัญญัติถึงที่มา อำนาจ หน้าที่ ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในเรื่องเกี่ยวกับที่มาอำนาจหน้าที่ไว้ในหมวดที่ ๖ มาตรา ๓๕ – ๓๙ บัญญัติบทกำหนดโทษไว้ในหมวดที่ ๗ มาตรา ๔๐ – ๔๑ และบัญญัติถึงบทเฉพาะการในมาตรา ๔๒ – ๔๓

จะเห็นว่าพระราชบัญญัติข้อมูลของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดภารกิจต่างๆให้หน่วยงานของรัฐ อันได้แก่ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐหน่วยงานต่างๆและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ให้มีหน้าที่หลายประการซึ่งต้องปฏิบัติตาม กฎหมายและประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตลอดจนมติดคณะรัฐมนตรีต่างๆที่เกี่ยวข้อง

๒. บทบัญญัติที่เป็นกฎเกณฑ์ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

๒.๑ มาตรา ๗ หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (๑) โครงการสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบายหรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้วให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

๒.๒ มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗ (๔)

(๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงมาตรา ๗ วรรคสอง

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทาง

วิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๘) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่งถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือ มาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดตอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบ ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

คนต่างด้าวจะ มีสิทธิตามมาตรานี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผย ด้วยวิธีการอย่างอื่น

๒.๓ มาตรา ๑๑ นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้วหรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา ๒๖ แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ และคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบอบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดทำให้ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีเช่นนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพ สำหรับผู้นั้น หรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอ หากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาให้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรา ๑๑ โดยอนุโลม

๒.๔ มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๑ แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่จะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา ๑๖ ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป

คำอธิบายโดยย่อในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ๓ วิธีการตามบทบัญญัติในมาตรา ๗ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑

๓.๑ การนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ ไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

๓.๑.๑ ความสำคัญและประโยชน์ของมาตรา ๗

๑. เป็นการทบทวนโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบัน รวมสถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร

๒. เป็นการทบทวนบทบัญญัติต่างๆที่เป็นกฎหมายหรือมีสภาพอย่างกฎหมายที่มีผลบังคับใช้อยู่ของหน่วยงานนั้นเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๓. เป็นประกาศต่อสาธารณะถึงอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานถือได้ว่าเป็นสัญญาประชาคมระหว่างหน่วยงานนั้นกับประชาชนและเป็นโอกาสที่ประชาชนจะได้รับรู้

๔. เป็นเครื่องมือตรวจสอบในการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น

๓.๑.๒ มาตรา ๗ วรรคแรกแห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๗ ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา คือ

๑. โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน

จะช่วยให้ประชาชนสามารถรับรู้ได้ว่าหน่วยงานต่างๆของรัฐแต่ละหน่วยงานมีการจัดโครงสร้างการบริหารภายในหน่วยงานนั้นอย่างไร มีการจัดแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยอย่างไร

๒. สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน

การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องสรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่นั้นๆ ทำให้ประชาชนสามารถรับรู้ถึงบทบาทที่แท้จริงของแต่ละหน่วยงานมีหน้าที่สำคัญอย่างไร รวมทั้งรับรู้ถึงวิธีการหรือกระบวนการทำงานของหน่วยงานนั้นๆอีกด้วย ทำให้ประชาชนสามารถที่จะตรวจสอบหรือเข้าไปมีส่วนร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหรืออยู่ในความสนใจของตนเองได้

๓. สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ

เมื่อประชาชนได้ทราบถึงหน่วยงานที่ควรติดต่อแล้ว การที่กฎหมายได้กำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐจะต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อบอกถึงสถานที่เพื่อติดต่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำจึงเป็นการเพิ่มความสะดวกกับประชาชนเพื่อทราบว่าจะไปติดต่อที่ใด จุด ไต คำว่าจุดใด ตามนัยนี้เมื่อโยงไปถึงบทบัญญัติในมาตรา ๙ ก็คือศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้ตนเอง รวมทั้งยังเป็นหลักประกันที่ชัดเจนว่าหน่วยงานของรัฐต้องจัดเจ้าหน้าที่ไว้เป็นการประจำ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำในการติดต่อไว้ด้วย

๔. กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลข่าวสารตามที่กำหนดในข้อนี้ กฎหมายมุ่งบังคับเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพอย่างกฎเท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากกฎเป็นมาตราที่ใช้ในการปกครองโดยเป็นบทบัญญัติที่มีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไปโดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ เป็นหลักเกณฑ์ที่

กำหนดไว้ล่วงหน้าโดยจะมีผลกับข้อเท็จจริงกรณีใดกรณีหนึ่ง ก็ต่อเมื่อข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นนั้นตรงกับที่กำหนดในกฎข้อบังคับแล้ว จึงจะเกิดสภาพบังคับทางกฎหมายโดยมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยทันที

โดยปกติในทางปกครอง กฎอาจจำแนกออกเป็น ๒ ประเภท คือ กฎที่มีผลต่อเอกชนทั่วไปและกฎที่มีเฉพาะต่อเจ้าหน้าที่ในองค์กร เช่น ผู้บังคับบัญชาวางระเบียบกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ กฎประเภทหลังนี้ไม่มีผลต่อเอกชนจึงไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘ บัญญัติว่า ข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพอย่างกฎหมายข้อนี้ ถ้ายังไม่มีหรือนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษานำไปใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะรู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร นั่นคือได้รู้มานานพอที่จะปฏิบัติตามกฎนั้นโดยมาอุปสรรค

๕. ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

นอกเหนือจากข้อมูลข่าวสารตามรายการตามข้อ ๑ - ๔ แล้ว กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการยังให้อำนาจกับคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการกำหนดหรือประกาศเพิ่มเติมว่า ข้อมูลข่าวสารใดที่หน่วยงานของรัฐจะต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมกับการพัฒนาของสังคมในอนาคต

๓.๒ การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

๓.๒.๑ ความสำคัญและประโยชน์ของมาตรา ๙

๑. เป็นการวางระบบเอื้ออำนวยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารประเภทที่ประชาชนควรรู้ได้โดยสะดวก

๒. เป็นการแสดงให้เห็นถึงการบริการบริหารงานราชการแผ่นดินของหน่วยงานนั้นว่า เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับ นโยบาย หรือไม่เพียงใด

๓. เป็นประโยชน์ในการมีส่วนร่วม การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐและการคุ้มครองสิทธิของประชาชน

๔. การนำผลการพิจารณา/ตีความ และองค์ความรู้มาใช้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินกิจกรรมไม่ว่าในเรื่องส่วนตัวและ/หรือส่วนร่วม

๕. การใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องประชาชนของตนเองประโยชน์สาธารณะและการอื่นๆ

๓.๒.๒ มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙ ของ

กฎหมาย เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด (ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ) ได้แก่ ต้องจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์ข้อมูลข่าวสารและข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้โดยสะดวก ต้องจัดทำดัชนีหรือรายการข้อมูลข่าวสารที่มีรายละเอียด เพียงพอสำหรับประชาชน สามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารได้ด้วยตนเอง ฯลฯ

ในการจัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบนี้ กฎหมายได้กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิขอสำเนา (right to copy) หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องด้วย

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจะต้องรวบรวมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ (public inspection) อย่างน้อยที่สุดตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่

๑. ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

การกำหนดให้นำข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับ ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชนมารวมไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้นี้ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ว่า การพิจารณาเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่เกี่ยวกับเอกชนของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาได้มีการพิจารณาโดยหลักเกณฑ์หรือตามกฎหมายอย่างไร จะทำให้สามารถได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นแนวทางได้ว่า จะต้องเตรียมตัวอย่างไรและหน่วยงานของรัฐควรจะพิจารณาอย่างไร

๒. นโยบายหรือการตีความ

การที่หน่วยงานของรัฐจะมีนโยบายเพื่อดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใดสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องให้ประชาชนได้รับรู้ เพื่อให้ความร่วมมือปฏิบัติหรือเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อแนวทางนโยบายดังกล่าวอันเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ดังนั้น นโยบายที่กำหนดขึ้นหรือการตีความ การใช้กฎหมายใดๆ แม้ไม่เข้าข่ายที่มีสภาพเป็น กฎ ที่ต้องนำไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาก็จะต้องนำมารวมไว้ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

๓. แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนงาน โครงการและงบประมาณรายจ่ายประจำปีอาจถือได้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารสำคัญไม่เฉพาะเพื่อให้ผู้รับเหมาหรือผู้ประกอบการ ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงบประมาณประจำปีของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนแผนงานและโครงการต่างๆอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและโปร่งใสและทำให้รัฐได้ประโยชน์จากการแข่งขันที่เป็นธรรมและโปร่งใส นอกจากนั้น การที่ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามข้อนี้ได้ยังทำให้ประชาชนมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้งบประมาณของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจน

รายละเอียดของแผนงาน โครงการซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐในทุกๆ ขั้นตอนในการใช้จ่ายงบประมาณหรือการจัดซื้อจัดจ้างได้

๔. คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน จัดได้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่ ประชาชนควรได้รับรู้เช่นกันเพื่อที่จะ ได้ รู้ว่าการให้บริการหรือการดำเนินการในเรื่องหนึ่งเรื่องใดกับประชาชนตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้นได้กำหนดขั้นตอน หลักเกณฑ์การพิจารณาและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ไว้อย่างไร และในการขอรับบริการเรื่องต่างๆ จากหน่วยงานหรือเมื่อต้องการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่จะต้องนำมารวมไว้ให้ประชาชนตรวจดู กฎหมายกำหนดบังคับเฉพาะที่มีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชนเท่านั้น ส่วนคู่มือหรือคำสั่งใดหากเปิดเผยออกไปจะกระทบถึงผลสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมายหน่วยงานของรัฐก็อาจไม่เปิดเผยได้

๕. สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง

เนื่องจากกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีการกำหนดเป็นข้อยกเว้นว่าข้อมูลข่าวสารซึ่งแม้จะมีเนื้อหาตรงที่ กฎหมายกำหนดให้ต้องนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ถ้าข้อมูลข่าวสารนั้นได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องนำข้อมูลข่าวสารนั้นทั้งหมดไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาอีก เพียงแต่จะต้องมีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาว่าได้มีการพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแล้ว โดยให้มีการอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์ที่มีการพิมพ์เผยแพร่แล้วไว้ในราชกิจจานุเบกษาด้วย ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารลักษณะนี้ กฎหมายจึงกำหนดให้ต้องนำสิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษาจะต้องนำมารวมไว้เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจดู ได้ เพื่อป้องกันปัญหาในกรณีจัดหาซื้อในภายหลังไม่สะดวก

๖. สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับสัญญาในการดำเนินการต่างๆของหน่วยงานของรัฐ โดยปกติทั่วไปย่อมไม่เป็นความลับ สามารถเปิดเผยได้ แต่ที่ผ่านมาหน่วยงานของรัฐมักจะไม่เปิดเผยทำให้ประชาชนขาดข้อมูลในการศึกษาเพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ จนบางครั้งปรากฏว่ามีสัญญา ในบางกรณีที่รัฐได้ทำไปโดยเสียเปรียบเป็นอย่างมากให้กับคู่สัญญา ที่ไม่อาจสำเร็จตามความมุ่งหมายได้ ดังนั้น กฎหมายจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มีการนำสัญญาต่างๆ ที่สำคัญ คือ สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาด ตัดตอน หรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะมารวม ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ นั้นหมายความว่า เมื่อใดก็ตามที่หน่วยงานของรัฐมีสัญญา

ทั้ง ๓ ประเภท หน่วยงานของรัฐจะต้องนำมาไว้ยังศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบตลอดเวลา โดยหน่วยงานของรัฐจะไปอ้างเหตุผลใดๆ ในการที่จะไม่นำมารวมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบไม่ได้ กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการอนุญาตเพียงให้หน่วยงาน ของรัฐสามารถลบหรือตัดทอน หรือทำโดยประการอื่นใด เพื่อไม่ให้เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารบางส่วนที่เห็นว่าเป็นข้อมูล ข่าวสารที่ กฎหมายกำหนด ยกเว้นมิให้ต้องเปิดเผย ได้แก่ การเปิดเผยอาจจะกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์หรือ การเปิดเผยอาจกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ฯลฯ

การที่กฎหมายกำหนดไว้ในข้อนี้ เฉพาะสัญญา ๓ ประเภท เท่านั้นที่ต้องนำมารวมไว้ ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ มิได้ความหมายว่าสัญญาอื่นๆของหน่วยงานของรับนั้นต้องเปิดเผย แต่โดย หลักการแล้วสัญญาโดยส่วนใหญ่เกือบทุกเรื่องจะต้องเปิดเผยให้ประชาชนได้รู้ เพียงแต่ว่าหน่วยงานของ รัฐ ยังไม่ถูกบังคับหรือถูกกำหนดไว้ต้องนำมารวมไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งต้องพร้อมให้ตรวจสอบได้ทันทีและ ตลอดเวลาเท่านั้น

๗. มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติ คณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการ พิจารณาไว้ด้วย

เนื่องจากมติของคณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการตามที่กำหนดในข้อนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ประชาชนจึงควรได้รู้เพื่อจะได้ทราบว่าคณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการดังกล่าวได้มีการ ดำเนินการหรือตัดสินใจในเรื่องใดไปแล้วบ้าง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมหรือประเทศอย่างไร หรือเป็น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองอย่างไร รวมทั้งหากสนใจเรื่องใดเป็นพิเศษสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูล ข่าวสารของราชการนี้ขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่สนใจนั้นในรายละเอียดอีกได้ ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการ กำหนดให้มติคณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการดังกล่าวจะต้องระบุรายชื่อรายงานหรือข้อมูลข่าวสารที่ นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย ข้อกำหนดนี้นับว่าเป็นประโยชน์ทั้งในส่วนของผู้ที่มีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมติในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่จะสามารถตรวจสอบได้ว่าการพิจารณาวินิจฉัยเรื่อง ต่างๆ นั้น มีข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เพียงพอหรือถูกต้องมากเพียงใด ในทางตรงกันข้ามประชาชนสามารถตรวจสอบมาตรฐานการ พิจารณาได้ว่าการตัดสินใจอยู่บนข้อเท็จจริงพละหลักการที่ถูกต้องหรือไม่เพียงใด ซึ่งหากได้มีการปฏิบัติใน เรื่องนี้อย่างจริงจังแล้วก็จะมีส่วนช่วยพัฒนาว่ากระบวนการบริการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้อีกช่องทางหนึ่ง

๘. ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

เนื่องจากข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งที่มีความจำนวนมากและมีการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนควรได้รู้ในช่วงเวลาปัจจุบันอาจแตกต่างไปจากช่วงเวลาในอดีต รวมทั้งยังอาจมีความแตกต่างกันในแต่ละภาคของประเทศอีกด้วย

การที่กฎหมายได้ให้อำนาจกับคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะสามารถกำหนดเพิ่มเติมได้ว่าข้อมูลข่าวสารของราชการเรื่องใดที่หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดมารวมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ อันเป็นการกำหนดให้เป็นข้อมูลตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเป็นการสอดคล้องกับลักษณะที่ไม่หยุดนิ่งและมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปของข้อมูลข่าวสารทำให้สามารถส่งเสริมให้ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการสามารถตอบสนองต่อการส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของสังคมและประชาชนอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ จนถึงปี ๒๕๔๘ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีประกาศแล้วรวม ๒ เรื่อง คือประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ และวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เรื่อง กำหนดประกาศให้ประกาศราคาและประกาศสอบราคาของหน่วยงานของรัฐที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้วและเรื่องการกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๙(๘)คือให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องนำมารวมไว้ยังศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบอย่างน้อยปีรวมทั้งผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างซึ่งจะต้องทำเป็นตารางสรุปผลไว้เป็นประจำทุกเดือนว่าได้จัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีใดมีผู้เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างจำนวนกี่รายเป็นใครบ้าง ผู้ใดได้รับการคัดเลือกในวงเงินเท่าใดและสรุปเหตุที่คัดเลือกผู้รับจ้างดังกล่าวด้วย เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารได้ ซึ่งจะเห็นว่าประกาศคณะกรรมการนี้จะมีส่วนช่วยให้กระบวนการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

๓.๓ การเปิดเผยหรือการจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการให้ประชาชนที่ขอข้อมูลข่าวสารเป็นการเฉพาะราย

๓.๓.๑ มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนตามที่ขอโดยกำหนดเป็นหลักปฏิบัติว่า ถ้ามีผู้มาขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามสมควรให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอในเวลาอันสมควร

หน้าที่ในการเปิดเผยหรือการจัดหาข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนเป็นการเฉพาะรายนี้แตกต่างจาก ๒ วิธีแรก ซึ่งมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าข้อมูลข่าวสารประเภทใดที่ต้องนำมาเปิดเผยโดยนำไปประกาศราชกิจจานุเบกษาและข้อมูลข่าวสารประเภทใดที่จะต้องการนำมาเปิดเผยโดยการจัดให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตลอดเวลา

สำหรับวิธีที่ ๓ หลักปฏิบัติที่สำคัญ คือการจัดข้อมูลข่าวสารให้ตามที่มีผู้มาขอยื่นคำขอ กับหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเรื่องใดก็ตามพระราชบัญญัติได้มีการกำหนดเป็นหลักปฏิบัติไว้ว่าถ้ามีผู้มาขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามสมควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอในเวลาอันสมควรซึ่งจะเห็นว่ารูปแบบการจัดข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนตามวิธีนี้มีลักษณะเป็นการจัดข้อมูลข่าวสารให้กับผู้ขอเป็นรายกรณี ซึ่งมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละคนจึงอาจถือได้ว่าเป็นการจัดข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนเป็นการเฉพาะราย

๓.๓.๒ ขอบเขตของการจัดหาข้อมูลข่าวสารให้เป็นการเฉพาะราย

พระราชบัญญัติกำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามคำขอเฉพาะรายของประชาชนในเวลาอันสมควร ข้อมูลข่าวสารที่ขอนี้ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องที่ขอว่าขอเรื่องอะไร ถ้าไม่เข้าข้อยกเว้นที่จะไม่เปิดเผยตามที่พระราชบัญญัติกำหนด ก็ถือเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐจะต้องจัดหาให้ทั้งสิ้นการปฏิเสธไม่ให้ข้อมูลข่าวสารตามข้อนี้พระราชบัญญัติกำหนดให้สามารถทำได้เฉพาะเมื่อขอจำนวนมากหรือขอบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควรเท่านั้น

๓.๓.๓ แนวทางการดำเนินการในกรณีเฉพาะบางเรื่อง

เนื่องจากการดำเนินการเพื่อจัดหาข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนเป็นการเฉพาะรายนี้อาจมีปัญหาหากการดำเนินในบางกรณีได้ พระราชบัญญัติจึงกำหนดแนวทางเพื่อดำเนินการในกรณีต่างๆดังนี้

๑. กรณีข้อมูลข่าวสารของราชการที่ผู้มาขอมีสภาพที่อาจบอบสลายได้ง่าย ในกรณีนี้หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้เสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้

๒. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดหาให้กับประชาชนตามคำขอโดยหลักการแล้วต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพพร้อมที่จะให้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำวิเคราะห์ จำแนกรวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ ทั้งนี้ เพื่อมิให้การจัดหาข้อมูลข่าวสารนี้เป็นการเพิ่มภาระแก่หน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์แก่ผู้ขอเฉพาะรายบางคนเท่านั้น แต่พระราชบัญญัติก็ยังเปิดโอกาสว่าถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้าและเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะหน่วยงานของรัฐจะจัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

๓. ในกรณีที่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารใดแต่ในขณะนั้นไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ขอถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐแล้วหน่วยงานของรัฐนั้นๆจะจัดให้ข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่ผู้ขอขึ้นก็ใหม่ก็ได้

๓.๓.๔ แนวทางการดำเนินงานในกรณีที่มีข้อมูลข่าวสารบางส่วนเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่สามารถเปิดเผย

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีผู้ยื่นคำขอให้เปิดเผยเป็นการเฉพาะรายนี้ในกรณีที่อาจมีข้อมูลข่าวสารบางส่วนที่อยู่ในหลักเกณฑ์กำหนดยกเว้นให้ไม่เปิดเผยพระราชบัญญัติได้กำหนดเป็นหลักปฏิบัติให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการลบหรือตัดทอน หรือดำเนินการโดยประการใดประการหนึ่ง ที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในส่วนที่ไม่สามารถเปิดเผยดังกล่าว ก่อนที่จะเปิดเผยหรือจัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารต่อไป

๓.๓.๕ ส่วนแนวทางการดำเนินการกรณีเป็นข้อมูลข่าวสารที่ห้ามเปิดเผยตามมาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารที่อาจมีค่าส่งให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ และข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ นั้นเมื่อมีคำขอข้อมูลข่าวสารตามข้างต้นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับคำขอข้อมูลข่าวสารจะต้องปฏิบัติให้เป็นตามกฎหมายกำหนด

๔ .ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของข้อกำหนดระหว่างมาตรา ๗ และมาตรา ๙

๔.๑ ข้อมูลข่าวสารของราชการใด ๆ ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับประชาชนมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารประเภทที่ต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ข้อมูลข่าวสารประเภทนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับโครงสร้างอำนาจหน้าที่วิธีปฏิบัติของหน่วยงานระเบียบ ข้อบังคับฯลฯ หรือเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของประชาชน หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยมีจุดหมายประการแรกคือต้องการให้มีการแพร่หลายของข้อมูลข่าวสารไปอย่างรวดเร็วกว้างขวางทั่วประเทศ ในลักษณะของการโฆษณาเผยแพร่โดยทางราชการที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ อีกประการหนึ่งก็มุ่งหมายที่จะให้ข้อมูลข่าวสารประเภทนี้มีการจัดเก็บไว้อย่างเป็นทางการเป็นหลักฐานที่เชื่อถือได้ทั้งในแง่ของความถูกต้องและควรให้ประชาชนได้ตรวจสอบโดยง่าย และนำไปใช้อ้างอิงเพื่อประโยชน์ต่างๆในทางกฎหมาย

๔.๒ ข้อมูลข่าวสารของราชการใด ๆ ที่มีความสำคัญรองลงมาโดยมีความสำคัญยังไม่ถึงขนาดที่จะต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามาตรา ๗ เพราะการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามีค่าใช้จ่ายสูงแต่เป็นข้อมูลข่าวสารที่มีสาระสำคัญที่ประชาชนควรที่รับรู้และสามารถนำข้อมูลใช้ประโยชน์เพื่อการมีส่วนร่วมทางการบริหารการปกครองภาครัฐเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการตรวจสอบของภาคประชาชน มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารประเภทที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบได้ด้วยตนเองโดยสะดวก โดยมีจุดหมายประการแรก คือ ต้องการให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบต้องจัดระบบข้อมูลข่าวสารที่สำคัญอื่นประชาชนควรได้รับรู้ให้เป็นหมวดหมู่เพื่อเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆของรัฐอย่างแท้จริง การเปิดเผย

โดยวิธีที่แสดงในศูนย์ข้อมูลข่าวสารถือได้ว่าเป็นกลไกพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังส่งผลให้ประชาชนมีโอกาสใช้สิทธิและหน้าที่ของตนได้อย่างเต็มที่โดยสมบูรณ์ตลอดเวลา ประการที่สอง มุ่งหมายที่จะให้สิทธิในการเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นการใช้สิทธิของประชาชนโดยอิสระ เป็นการที่กฎหมายมุ่งที่จะวางกลไกระบบเอื้ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ เพื่อเพิ่มช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครอง ภาครัฐและสร้างเสริมระบบตรวจสอบภาครัฐให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๔.๓ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของข้อกำหนดระหว่างมาตรา ๗ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

๔.๓.๑ มาตรา ๗ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องกำหนดสถานที่ติดต่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐและให้ส่งรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ลงประกาศในราชการ กิจจานุเบกษา ส่วนมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้หน่วยงานต้องรวบรวมข้อมูลข่าวสารมาจัดให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ดังนั้นสถานที่ที่จะนำข้อมูลสารตามมาตรา ๙ มาตั้งแสดงนั้นจึงเป็นสถานที่ตามมาตรา ๗ ที่หน่วยงานลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

๔.๓.๒ โดยวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ ต้องมีการเผยแพร่ออกไปกว้างขวางทั่วถึงประเทศ เพื่อให้ประชาชนตรวจค้นได้โดยง่ายเพื่อการอ้างอิงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้ หน่วยงานที่จัดทำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ นอกจากจะนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้วต้องนำราชกิจจานุเบกษามาตั้งแสดงในศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนใช้สิทธิตรวจดูได้ด้วย หากไม่นำมาตั้งแสดงประชาชนก็จะประสบปัญหาอุปสรรคในการค้นหาข้อมูลในราชกิจจานุเบกษาที่กระจัดกระจายตามที่ต่างๆ ได้โดยง่ายการค้นหาข้อมูลประเภทนี้ก็จะเป็นการผลักรถให้กับประชาชนในการเข้าถึงและตรวจค้น การนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ มาตั้งแสดงตามนัยมาตรา ๙ และใช้ประโยชน์ได้อันจะเป็นการขัดกับเจตนารมณ์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารที่ต้องการให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐเพื่อยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ คู่ครองประโยชน์ของตนแลประโยชน์สาธารณะได้

บทที่ ๓

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการคืออะไร

ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามกฎหมายกำหนดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ประกอบกับได้มีประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐ โดยเรียกสถานที่ที่จัดเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารและให้บริการว่า ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเป็นสถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจัดรวบรวมข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารของราชการได้เอง ในเบื้องต้นคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาเห็นว่าเพื่อไม่ให้เป็นการกีดกันหน่วยงานของรัฐทั้งในด้านบุคลากร สถานที่และงบประมาณ จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ต้องจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารเฉพาะหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลเท่านั้น ซึ่งหมายถึงหน่วยงานของรัฐที่เป็นราชการส่วนกลาง คือ กรม หน่วยงานเทียบเท่า ราชการส่วนภูมิภาค คือ จังหวัด และราชการส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา จึงมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำหรับหน่วยงานของราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ และไม่ขึ้นกับราชการส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงานของส่วนราชการสังกัดกระทรวงการคลัง สำนักงานเขตหรือสำนักงานภาคของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น ต้องจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานขึ้น โดยต้องมีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ เท่าที่หน่วยงานนั้นมีอยู่แสดงไว้ด้วย

๒. หน้าที่ของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารมีหน้าที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการแก่ประชาชนที่เข้ามาตรวจดูศึกษา ค้นคว้า ขอสำเนา ตลอดจนเผยแพร่ จำหน่ายแจกจ่ายข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการโดยมีหน้าที่โดยสรุป ดังนี้

๒.๑ จัดระบบข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ มาตรา ๙ และมาตราอื่น ๆ ที่หน่วยงานในสังกัดนั้นส่งมาให้และจัดทำบัตรดัชนีหรือบัญชี เพื่อใช้ประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารได้เอง

๒.๒ จัดทำสมุดทะเบียนสำหรับผู้มาขอตรวจดูข้อมูลข่าวสาร

๒.๓ การทำสำเนาหรือสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องสำหรับข้อมูลข่าวสารที่จัดไว้ให้ประชาชน
เข้าตรวจดูให้แก่ผู้ขอ

๒.๔ กรณีการขอข้อมูลข่าวสารตามมาตราอื่น ๆ ซึ่งไม่มีในศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้ส่งคำขอไปยัง
หน่วยงานเจ้าของเรื่องพิจารณา

๒.๕ กรณีเป็นข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานอื่นให้แนะนำให้ไปขอ ณ หน่วยงานนั้น (มาตรา ๑๒
วรรคแรก)

๒.๖ การประสานงาน การแจ้งนัดหมาย การมอบสำเนาข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒.๔ ให้แก่ผู้ขอ

๒.๗ การประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๓. หลักการและแนวคิดในการจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

จากเหตุผลของการประกาศใช้พระราชบัญญัติ คือ การให้ประชาชนมีโอกาสอย่างกว้างขวางในการ
ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ หลักการและแนวคิดประการหนึ่งก็คือต้องให้
ประชาชนได้รับความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวสารตาม
มาตรา ๙ ที่กฎหมายบังคับให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้เพราะเป็นเรื่องที่
ประชาชนควรรู้ ดังนั้น การจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสารนั้น การจัดสถานที่ การจัดเก็บข้อมูลข่าวสาร วิธีการค้นหา
ทั้งจากบัตรดัชนีรายการ/ระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการค้นหาหีบเอกสารตรวจดูและศึกษา ต้องคำนึงถึง
ความสะดวกของประชาชนเป็นสำคัญ สามารถค้นหาศึกษาได้โดยสะดวก มีใช้ต้องคอยสอบถามหรือขอให้
เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือมากเกินไปจนสมควร อันจะทำให้การตรวจดูหยุดชะงักและขาดความเป็นส่วนตัว

๔. หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ และประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้
กำหนดเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารไว้ ๔ ประการ คือ เรื่องสถานที่ เรื่องการจัดทำบัตรดัชนีเรื่อง
ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ และเรื่องระเบียบเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยประกอบ
กับผลจากการศึกษาและตรวจเยี่ยมศูนย์ข้อมูลข่าวสารทำให้ได้ข้อเท็จจริงหลายประการว่าหลักเกณฑ์และ
วิธีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้สอดคล้องกับสภาพของการปฏิบัติจริง ๆ เป็นไปตามหลักการและแนวคิด
ในการจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสารนั้น หน่วยงานของรัฐควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๔.๑ ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารและการให้บริการ ๗ ขั้นตอน

๔.๑.๑ การมอบหมายหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

๔.๑.๒ สถานที่ตั้งของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

๔.๑.๓ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์

๔.๑.๔ การคัดเลือกเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์

๔.๑.๕ ระเบียบและหลักเกณฑ์การให้บริการ

๔.๑.๖ ข้อมูลข่าวสารและการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร

๔.๑.๗ ขั้นตอนการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

๔.๒ การมอบหมายหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งควรมอบหมายหน่วยงานย่อยเพียงหน่วยเดียวขึ้นมารับผิดชอบ การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ไม่ควรแบ่งกระจายออกไปตามหน่วยงานต่าง ๆ และควรมีเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานนั้นรับผิดชอบโดยตรง

๔.๓ สถานที่ตั้งของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

๔.๓.๑ จัดตั้งภายในสำนักงานที่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗ (๓) ยกเว้นกรณี จำเป็นจริง ๆ ซึ่งไปจัดตั้งที่อื่นได้ โดยจัดให้ห้องหนึ่งห้องใดเป็นส่วนหรือห้องสมุดของหน่วยงานให้เป็น ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ถ้ามีพื้นที่น้อยจัดเป็นห้องไม่ได้ ให้จัดเป็นมุมหนึ่งของห้องในสำนักงานนั้น แต่ต้องมี ลักษณะเป็นส่วนพอสมควร

ถ้าไม่สามารถเก็บข้อมูลข่าวสารไว้ได้ทั้งหมดในที่เดียวกันก็สามารถแยกเก็บไว้ต่างหากได้ แต่ จะต้องมีการแสดงว่าข้อมูลข่าวสารที่แยกเก็บนั้นเก็บอยู่ที่ใดแล้ว ต้องมีบัญชีข้อมูลข่าวสารที่เก็บแยกแสดง ไว้ด้วย

๔.๓.๒ ควรเป็นบริเวณที่ประชาชนสามารถใช้บริการได้โดยง่ายและสะดวก โดยหลักควรอยู่ ชั้นล่างของสำนักงาน

๔.๓.๓ จัดทำป้ายชื่อ “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่” ติด ไว้ให้เห็นชัดเจน หรือทำแผนผังแสดงที่ตั้งศูนย์ไว้หน้าสำนักงานด้วยก็จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างยิ่ง (ตัวอย่างป้ายชื่อดูใน ผผนวก ข)

๔.๔ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์

หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นไว้ ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

๔.๔.๑ โต๊ะ/เก้าอี้ สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์

๔.๔.๒ โต๊ะ/เก้าอี้ สำหรับประชาชนในการค้นหา ค้นคว้าและศึกษา

๔.๔.๓ ตู้เอกสารควรเป็นตู้กระจกหรือชั้นวางแฟ้มเอกสารไม่ควรอย่างยิ่งที่จะเก็บข้อมูล ข่าวสารไว้ในตู้เหล็ก ๔ ล็อก หรือตู้เหล็กสองบานปิดทึบ หรือการล็อกกุญแจ ซึ่งขัดกับเจตนาของการจัดไว้ ให้ประชาชนตรวจสอบได้โดยง่าย หยิบได้ง่ายและไม่ควรกลัวหายเกินจำเป็นเพราะข้อมูลข่าวสารที่จัดมาไว้นี้เป็น สำเนาข้อมูลข่าวสาร ส่วนต้นฉบับยังคงเก็บอยู่กับหน่วยงานเจ้าของเรื่อง หากสำเนาที่นำมาตั้งไว้หายไปก็ สามารถนำสำเนาใหม่มาทดแทนได้

๔.๔.๔ โทรศัพท์ (สำหรับหน่วยงานขนาดกลาง/ใหญ่)

๔.๔.๕ กระดาษ/เครื่องเขียนเท่าที่จำเป็น

๔.๔.๖ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น พัดลม ตู้น้ำเย็น เป็นต้น หากจัดให้ได้ก็จะเป็นการเอื้ออาทรแก่ประชาชนอย่างยิ่ง

๔.๔.๗ แบบฟอร์มต่าง ๆ

๔.๕ การคัดเลือกเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์

ผู้บริหารของหน่วยงานต้องแต่งตั้งบุคลากรทำหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารอย่างน้อยควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

๔.๕.๑ ผู้ผ่านการอบรมหรือมีความรู้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

๔.๕.๒ มีมนุษยสัมพันธ์ดี

๔.๕.๓ สามารถประสานงานกับทุกหน่วยงานได้อย่างเป็นอย่างดี

๔.๕.๔ มีความสามารถในการจัดระบบแฟ้มข้อมูล ระบบการสืบค้นข้อมูลหรือดัชนี

๔.๕.๕ ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์อย่างต่อเนื่อง

๔.๖ ระเบียบและหลักเกณฑ์การให้บริการ

๔.๖.๑ หน่วยงานของรัฐนั้นจะต้องออกระเบียบว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งอาจออกระเบียบว่าด้วยการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารด้วยก็ได้ (ดูตัวอย่างร่างระเบียบในผนวก ค)

๔.๖.๒ หากหน่วยงานไม่ประสงค์จะเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีค่ารับรองถูกต้องขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๒ หน่วยงานของรัฐนั้นอาจออกระเบียบการเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีค่ารับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการเองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการก็ได้

๔.๖.๓ กำหนดขั้นตอนการขอข้อมูลข่าวสารโดยเขียนเป็นป้ายประกาศไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร (ดูตัวอย่างป้ายประกาศในผนวก ข) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีกำหนดระยะเวลาในการให้ข้อมูลข่าวสารตามมติคณะรัฐมนตรีลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ (มติคณะรัฐมนตรีดูในผนวก ก)

๔.๖.๔ กำหนดแบบฟอร์มคำร้องต่าง ๆ เช่น แบบคำขอข้อมูลข่าวสาร แบบคำร้องเรียน แบบคำอุทธรณ์ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย (ดูตัวอย่างในผนวก ข)

๔.๖.๕ จัดทำสมุดทะเบียนผู้เข้ามาขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารโดยมีรายการเท่าที่จำเป็นเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานของทางราชการและการจัดทำสถิติ (ดูตัวอย่างในผนวก ข)

๔.๗ ข้อมูลข่าวสารและการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร

๔.๗.๑ ที่มาของข้อมูลข่าวสารในหน่วยงานของรัฐ

๑) กฎหมายซึ่งตราโดยฝ่ายนิติบัญญัติ
๒) กฎซึ่งตราหรือกำหนดโดยฝ่ายบริหาร เช่น คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการ ซึ่งมีผลบังคับใช้ต่อหน่วยงานนั้นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

๓) หน่วยงานของรัฐนั้นเป็นผู้ตราหรือกำหนดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น

๔) การได้รับมาโดยระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือการปฏิบัติราชการ

๕) โดยวิธีอื่น ๆ เช่น การจัดซื้อ การรับมอบ บริจาค เป็นต้น

๔.๗.๒ หลักเกณฑ์ทั่วไปในการพิจารณาคัดเลือกข้อมูลข่าวสารภาคบังคับไว้ให้ประชาชน

เข้าตรวจสอบ

๑) หน่วยงานของรัฐนั้นเป็นผู้ตราหรือกำหนดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น หรือ หากหน่วยงานของรัฐอื่นเป็นผู้ตรา แต่มีผลไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมให้หน่วยงานของรัฐนั้นต้องปฏิบัติ (ซึ่งมีผลเท่ากับหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นผู้ตราหรือกำหนดให้มีข้อมูลข่าวสารนั่นเอง)

๒) มีสภาพอย่างกฎที่มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบโดยตรงต่อเอกชน หรือกระทบถึงสิทธิหน้าที่ประชาชนภายใต้ขอบอำนาจของหน่วยงานนั้น ผลจากข้อ

๔.๗.๓ จึงเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องรู้หรือควรรู้

๔.๗.๔ การจำแนกระหว่างข้อมูลข่าวสารภาคบังคับภาคส่งเสริมสิทธิได้รู้ของประชาชน

๑) ข้อมูลข่าวสารภาคบังคับที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ

ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร คือ

- ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗
- ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๘

๒) นอกจากนั้นยังมีข้อมูลข่าวสารภาคส่งเสริมสิทธิได้รู้ของประชาชน แม้กฎหมายมิได้บังคับให้หน่วยงานของรัฐนั้นต้องจัดเอาไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบก็ตาม หากหน่วยงานของรัฐเห็นว่าข้อมูลข่าวสารใดที่ประชาชนควรรู้ แล้วจัดเอาไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบศึกษาค้นคว้าได้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ต่อหน่วยงานของรัฐนั่นเองแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้เจตนาของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ เป็นจริงมากขึ้น โดยประชาชนจะได้รับข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมขึ้นและเข้าใจการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เป็นการสร้างการมีส่วนร่วมตรวจสอบการบริหารที่โปร่งใสรวมทั้งเป็นโอกาสที่ประชาชนจะได้ทำข้อมูลข่าวสารนั้นไปใช้ประโยชน์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วย

อย่างไรก็ตาม “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่ใช่ห้องสมุด จึงไม่ควรนำข้อมูลข่าวสารภาคส่งเสริมสิทธิได้รู้มา แสดงไว้มากเกินไป”

๔.๗.๕ การจัดแฟ้มข้อมูลข่าวสาร

การจัดระบบข้อมูลข่าวสารนั้นมีข้อเท็จจริงประการหนึ่งว่า แต่ละหน่วยงานของรัฐมีวิธีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารและการจัดเก็บไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะงานของแต่ละหน่วยงานและขนาดของหน่วยงานด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ มีบทบัญญัติที่กำหนดเรียงตามอนุมาตรา ดังนั้นการจัดระบบข้อมูลข่าวสารจึงควรเรียงตามอนุมาตราดังกล่าว เพื่อสะดวกในการใส่ข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมและการค้นหา

ตัวอย่างการจัดแฟ้มข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ (๑) – (๕) และมาตรา ๙ (๑) – (๘) เรียงตามอนุมาตราอยู่ในผนวก ข

๔.๗.๖ การจัดทำบัญชีและบัตรดัชนีรายการ

๑) เพื่อเป็นการควบคุมข้อมูลข่าวสารที่จัดมาไว้ในศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์จะต้องทำบัญชีข้อมูลข่าวสารเรียงตามอนุมาตรา บัญชีคุมข้อมูลข่าวสารนี้ให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เก็บรักษาไว้เพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงดูตัวอย่างบัญชีคุมข้อมูลข่าวสารในผนวก ข

๒) การจัดทำบัตรดัชนีรายการควรจัดทำแบบบัตรดัชนีรายการห้องสมุดซึ่งเป็นสากลและตรวจค้นได้ง่ายหรือแบบเฉพาะที่หน่วยงานถือปฏิบัติอยู่ การจัดทำบัตรดัชนี ดูตัวอย่างในผนวก ค

หากจัดทำระบบค้นหาด้วยคอมพิวเตอร์จะต้องแน่ใจว่ามีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์คอยแนะนำช่วยเหลือผู้เข้าขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารด้วย เพราะผู้เข้ามาตรวจดูอาจใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น

๔.๘ ขั้นตอนการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

๔.๘.๑ เมื่อมีประชาชนเข้ามาตรวจดูข้อมูลข่าวสารเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารจะต้องแนะนำให้ผู้เข้ามาขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารแสดงตนด้วยการลงชื่อในสมุดทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานของทางราชการและเพื่อการเก็บสถิตินอกจากนั้นการลงทะเบียนนี้ก็จะเป็นการตรวจสอบเบื้องต้นว่าเป็นคนไทยหรือไม่หากสงสัยว่าเป็นคนต่างด้าวก็ขอให้แสดงบัตรประจำตัวประชาชนได้ (สิทธิของคนต่างด้าวดูข้อ ๕.๓)

๔.๘.๒ แนะนำให้ประชาชนตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจากบัตรดัชนีรายการหรือจากระบบคอมพิวเตอร์เพื่อค้นหาข้อมูลข่าวสารที่ต้องการ รวมทั้งช่วยเหลือในการแนะนำและค้นหาข้อมูลข่าวสารให้

๔.๘.๓ กรณีที่มีการจัดแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปจัดไว้ต่างหากหรือให้บริการ ณ สถานที่แห่งอื่น ตามข้อ ๔.๓.๑ จากคำอธิบายประกอบหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดว่าต้องมีเจ้าหน้าที่ของรัฐอำนวยความสะดวกในการนำข้อมูลข่าวสารที่แยกเก็บไว้ที่อื่นมาให้ประชาชนตรวจดู

อย่างไรก็ตามในการจัดแยกข้อมูลข่าวสารไปเก็บไว้ต่างหาก ศูนย์ข้อมูลข่าวสารจะต้องจัดทำบัญชีและบัตรดัชนีอยู่แล้ว เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ควรแนะนำให้ผู้มาขอข้อมูลข่าวสารตรวจสอบหากบัตรดัชนีและบัญชีเสียก่อน หากพบข้อมูลข่าวสารที่ต้องการผู้มาขอข้อมูลข่าวสารจะไปตรวจค้น ด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่นั่นหรือจะให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารไปนำข้อมูลข่าวสารนั้นมาให้ตรวจดูก็ได้

๔.๘.๔ หลังจากค้นบัตรดัชนีและตรวจดูจากบัญชีแล้วไม่พบข้อมูลข่าวสารที่ต้องการและเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารได้ตรวจสอบแล้วว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารนั้นในหน่วยงานของตน แต่มีอยู่ในหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น ให้แนะนำเพื่อไปยื่นขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

๔.๘.๕ เมื่อประชาชนขอถ่ายสำเนาข้อมูลข่าวสารที่ขอตรวจดู เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์จะต้องถ่ายสำเนาเอกสารให้รวมทั้งการรับรองความถูกต้องของสำเนาดังกล่าว หากผู้ขอต้องการโดยเรียกค่าธรรมเนียมได้ตามประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๒ หรือตามระเบียบของหน่วยงานนั้นที่กำหนดขึ้นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รายได้ค่าธรรมเนียมนี้ข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินค่าธรรมเนียมข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๘ ข้อ ๕ ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเก็บเงินค่าธรรมเนียมไว้ใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินค่าธรรมเนียมข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๘ คู่มือผนวก ก

๔.๘.๖ กรณีที่ไม่มีข้อมูลข่าวสารในศูนย์ข้อมูลข่าวสารแต่มีอยู่ในหน่วยงานแห่งนั้น ให้ผู้มาขอข้อมูลข่าวสารกรอกแบบฟอร์มคำขอตามแบบที่หน่วยงานกำหนดแล้วให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

๔.๘.๗ เกี่ยวกับระยะเวลาการให้บริการข้อมูลข่าวสารนั้น หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ดังนี้

๑) กรณีที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐและข้อมูลข่าวสารนั้น หน่วยงานของรัฐมีข้อมูลข่าวสารพร้อมที่จะจัดให้ได้ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วหรือภายในวันที่รับคำขอ

๒) ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมีเป็นจำนวนมากหรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน ต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลทราบภายใน ๑๕ วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอข้อมูลทราบด้วย

๕. ข้อควรจำ

๕.๑ ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้นั้น

๕.๑.๑ เป็นสำเนาข้อมูลข่าวสาร ต้นฉบับหรือตัวจริงยังคงเก็บอยู่ที่หน่วยงานเจ้าของเรื่อง

๕.๑.๒ ไม่อนุญาตให้ยืมออกไปนอกศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพราะขัดต่อเจตนารมณ์การจัดเอาไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ต้องศึกษาค้นคว้าในศูนย์ข้อมูลข่าวสาร หากต้องการข้อมูลข่าวสารใดก็ให้ยื่นคำร้องขอสำเนาข้อมูลข่าวสารราชการนั้นได้

๕.๒ ผู้เข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร

๕.๒.๑ ต้องเป็นคนไทย

๕.๒.๒ ไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องและไม่จำเป็นต้องบอกเหตุผล

๕.๓ สิทธิของคนต่างด้าว ในการขอตรวจดู/ขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา ๙ วรรคสี่ บัญญัติว่า ให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวงซึ่งปัจจุบันยังไม่มี ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ต้องใช้ดุลพินิจ โดยมีหลัก ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ ซึ่งลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาถือว่าเป็นการเปิดเผยต่อสาธารณะแล้วและเป็นสากล ดังนั้น คนต่างด้าวย่อมขอได้เพราะไม่เป็นความลับแต่ประการใด

๕.๓.๒ หากเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตราอื่น เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารควรแนะนำให้คนต่างด้าวทำหนังสือขอตรวจดูหรือขอสำเนาเฉพาะเรื่องที่ตนเกี่ยวข้อง มีส่วนได้เสีย หรือเพื่อการปกป้องสิทธิของตนเอง คำขอเช่นนี้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลพินิจได้ว่า สมควรให้ตรวจดูหรือให้สำเนาได้หรือไม่

๖. ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่องทางใดได้บ้าง

ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทาง ดังต่อไปนี้

- หอกระจายข่าวชุมชนหรือเสียงตามสายในชุมชน
- เอกสารข้อเท็จจริงต่างๆ
- เวทีนำเสนอข้อมูล
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
- รายงานการศึกษา
- วิทูปกระจายเสียง
- จดหมายข่าว
- การแถลงข่าว
- อินเทอร์เน็ต
- ทัศนศึกษาหรือเยี่ยมชมโครงการ

๗. สิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการประชุมสภาท้องถิ่น เช่น รับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำหนดการประชุมสภาท้องถิ่น วาระการประชุม วันเวลา และสถานที่การจัดประชุมสภาท้องถิ่น
- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรายละเอียดแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดหารายได้และการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น รับรู้ข้อมูลการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการประชุมพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น รับรู้ความคืบหน้าผลการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นในทุกขั้นตอนรับรู้รายละเอียดข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นต้น
- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเงินและบัญชี เช่น รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

๘. เงื่อนไขการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

๑. ข้อมูลข่าวสารที่ขอตรวจดู ต้องเป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้วเท่านั้น มิใช่เป็นการจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดทำให้มีขึ้นใหม่
๒. การจัดทำข้อมูลข่าวสาร จะจัดทำสำเนาให้ ๑ ชุด ต่อหนึ่งข้อมูลข่าวสาร
๓. เจ้าหน้าที่อาจงดให้บริการในการที่มีการขอข้อมูลข่าวสารนั้นๆ ซ้ำ หรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลสมควร

๙. ขั้นตอนการรับบริการ

๑. ผู้ที่ประสงค์จะขอข้อมูลข่าวสาร กรอกแบบฟอร์มการขอใช้บริการข้อมูลข่าวสาร เพื่อยื่นต่อเจ้าหน้าที่
๒. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำร้องขอข้อมูลข่าวสารและตรวจสอบข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ว่ามีหรือไม่
๓. เสนอผู้บังคับบัญชาอนุมัติให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอได้หรือไม่
๔. ติดต่อนัดหมายฟังผลคำขอ
๕. ถ่ายสำเนา/รับรองสำเนา
๖. ผู้ติดต่อเอกสารลงชื่อรับเอกสาร

๑๐. เอกสารหลักฐานประกอบการยื่นคำขอ

๑. ใบคำขอข้อมูลข่าวสาร

๑๑. ช่องทางในการขอข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๑. ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารได้เองโดยสะดวก ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๒. สืบค้นข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ [http:// www. huayrai.go.th](http://www.huayrai.go.th)

๓. สอบถามทางโทรศัพท์ หมายเลข ๐๔๕-๕๒๓๙๑๘

๔. ขอข้อมูลผ่านทางโทรสาร หมายเลข ๐๔๕-๕๒๓๙๑๘

๕. ขอข้อมูลข่าวสารทางไปรษณีย์ ได้ที่ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ๓๗๐๐๐

๑๒. การรับเรื่องร้องเรียน

ถ้าการบริการไม่เป็นไปตามข้อตกลงที่ระบุไว้ข้างต้น สามารถติดต่อเพื่อร้องเรียนได้ที่ สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ๓๗๐๐๐ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๔๕-๕๒๓๙๑๘ โทรสาร ๐๔๕-๕๒๓๙๑๘ หรือ [http:// www. huayrai.go.th](http://www.huayrai.go.th)

ภาคผนวก

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่
เรื่อง หลักเกณฑ์การเข้าตรวจดู ศึกษา ค้นคว้า หรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ
ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู

.....

ด้วย ระเบียบองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ว่าด้วยการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๑๕ กำหนดว่าการเข้าตรวจดู ศึกษา ค้นคว้า หรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ และการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ กำหนด

คณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของราชการ ใน องค์การบริหารส่วนตำบล โดยความเห็นชอบของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การเข้าตรวจดู ศึกษา ค้นคว้า หรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ไว้ดังนี้

๑. ยกเลิกประกาศคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ เรื่อง หลักเกณฑ์การเข้าตรวจดู ศึกษา ค้นคว้า หรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ ๓๐ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

๒. ให้ใช้หลักเกณฑ์ฯ ดังต่อไปนี้แทนตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

๑. การเข้าตรวจดู ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลข่าวสาร

๑.๑ บุคคลสามารถเข้าตรวจดู ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ได้โดยยื่นคำขอต่อเจ้าหน้าที่ ประสานงานประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ตามแบบที่กำหนด และเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตแล้ว จึงสามารถเข้าตรวจดู ศึกษา ค้นคว้าได้

๑.๒ การเข้าตรวจดูศึกษา ค้นคว้าข้อมูลข่าวสารของราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่จัดทำไว้เผยแพร่บนสื่อสาธารณะประเภทต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่การเข้าตรวจดูศึกษา ค้นคว้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ บุคคลสามารถ เข้าตรวจดู ศึกษา ค้นคว้าได้ โดยไม่ต้องขออนุญาต

๑.๓ การเข้าตรวจดู ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑.๑ และข้อ ๑.๒ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

๒. การขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร

๒.๑ บุคคลผู้ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ หรือสำเนาที่มีค่า ครอบงำถูกต้อง จะต้องแสดงความจำนงและขอรับสำเนาข้อมูลข่าวสารต่อเจ้าหน้าที่ ประสานงานประจำศูนย์ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ด้วยตนเองเว้นแต่การให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการทางโทรสาร และทางไปรษณีย์ให้ดำเนินการได้ เฉพาะกรณีที่จำเป็นโดยคำนึงถึงความประหยัด และผู้ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ฯ

/๒.๒ การจัดทำ...

๒.๒ การจัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารหรือสำเนาข้อมูลข่าวสารที่มีคำรับรองถูกต้อง
เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ฯ จะดำเนินการเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตแล้ว
และให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จ ได้ในเวลาอันสมควรให้
แจ้งกำหนดวันแล้วเสร็จแก่ผู้ขอจัดทำสำเนาฯ ทราบ

๒.๓ การขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร หรือสำเนาข้อมูลข่าวสารที่มีคำรับรองถูกต้อง
หรือการขอให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารทางไปรษณีย์ ผู้ขอต้องเสียค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดใน
ประกาศคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของราชการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

๓. เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาต

๓.๑ การเข้าตรวจดู ศึกษา ค้นคว้า การขอทำสำเนาข้อมูลข่าวสาร หรือสำเนา
ข้อมูลข่าวสารที่มีคำรับรองถูกต้อง ของข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครองครองของศูนย์ ให้เจ้าหน้าที่
ประสานงานประจำศูนย์ เป็นผู้อนุญาต

๓.๒ การมีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่กฎหมายกำหนดให้ไม่ต้อง
เปิดเผยก็ได้ ให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของราชการ ขององค์การบริหารส่วน
ตำบลห้วยไร่/หรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมาย

๓.๓ การให้บริการส่งข้อมูลข่าวสารของราชการทางโทรสารและทางไปรษณีย์ให้
สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ หรือส่วนเจ้าของเรื่องที่ขึ้นตรงต่อองค์การบริหารส่วนตำบล
ห้วยไร่ เป็นผู้พิจารณาอนุญาต

๔. ผู้ที่จะเข้าขอตรวจดูศึกษาค้นคว้า หรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การ
บริหารส่วนตำบลห้วยไร่ จะต้องปฏิบัติตามประกาศหลักเกณฑ์ ระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของ
คณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายเสนีย์น แพงจ่าย)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่
เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม การขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง
ของข้อมูลข่าวสารของราชการ

.....

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ วรรคสาม กำหนดให้หน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการวางหลักเกณฑ์ การเรียกค่าธรรมเนียมในการขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ดังนั้น เพื่อให้การเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของ ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นไปด้วยความเหมาะสมและเป็นแนวทางเดียวกัน คณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ จึงกำหนดไว้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ เรื่อง การเรียกค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการจัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อวันที่ ๓๐ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

๒. ให้ใช้ประกาศดังต่อไปนี้แทนตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

๑. ค่าธรรมเนียมการทำสำเนาโดยเครื่องถ่ายเอกสารที่หน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ให้ความเห็นชอบ ตามมติที่ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ คืออัตราดังต่อไปนี้

(๑) ขนาดกระดาษ เอ ๔	หน้าละไม่เกิน ๑ บาท
(๒) ขนาดกระดาษ เอ ๔	หน้าละไม่เกิน ๑.๕๐ บาท
(๓) ขนาดกระดาษ บี ๔	หน้าละไม่เกิน ๒ บาท
(๔) ขนาดกระดาษ เอ ๓	หน้าละไม่เกิน ๓ บาท
(๕) ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ ๒	หน้าละไม่เกิน ๘ บาท
(๖) ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ ๑	หน้าละไม่เกิน ๑๕ บาท
(๗) ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ ๐	หน้าละไม่เกิน ๓๐ บาท

/๒. การเรียก...

๒. การเรียกค่าธรรมเนียมการทำสำเนาโดยเครื่องถ่ายเอกสารในขนาดกระดาษหรือในอัตราที่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ หรือการขอสำเนาที่เป็นสื่อประเภทอื่น หน่วยงานของรัฐจะต้องขอความเห็นจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เว้นแต่เป็นการ เรียกค่าธรรมเนียมที่ไม่เกินต้นทุนที่แท้จริง

๓. การเรียกค่าธรรมเนียมการให้คำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารที่ถือว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้ความเห็นชอบ ให้คิดในอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกิน ๕ บาท

๔. ในกรณีที่ผู้ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง เป็นผู้มิรายได้น้อย หน่วยงานของรัฐจะพิจารณายกเว้นค่าธรรมเนียม หรือลดอัตราค่าธรรมเนียมให้ตามควรแก่กรณีนั้น ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ที่มีข้อมูลข่าวสารในความครอบครอง

ประกาศ ณ วันที่ ๔ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(ลงชื่อ)

(นายเสนีย์น แพงจ่าย)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่
ที่ ๒๒๐/๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

.....

ด้วยกฎ กระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้มีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๕ เป็นการทั่วไป หรือเฉพาะแก่บุคคลใดให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่ง โดยมีหน้าที่ครอบครอง หรือควบคุมดูแล ข้อมูลข่าวสารนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

๑. ยกเลิกคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ที่ ๓๔๖/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๓ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
๒. จึงแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ประกอบด้วย

๒.๑	น.ส.กนกวรรณ เพ็งสะเทียม	ตำแหน่ง	หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
๒.๒	นางสมร สีตะวัน	ตำแหน่ง	นักประชาสัมพันธ์(ลูกจ้างประจำ)
๒.๓	น.ส.นุบาล เหมือนแก้ว	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีรายชื่อข้างต้น ทำหน้าที่ดังนี้

๑. ให้บริการข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ แก่ประชาชนที่ขอเข้าตรวจสอบ ศึกษาค้นคว้า หรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร
๒. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในแต่ละส่วน กรณีเอกสารเกี่ยวข้องกับส่วนต่าง ๆ
๓. ประสานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการใช้บริการข้อมูลข่าวสาร ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ กำหนด
๔. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(ลงชื่อ)

(นายเสนียน แพงจ่าย)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

ที่ ๒๒๑/๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

.....

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ถึงการอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยกำหนดให้ส่วนราชการ จะต้องจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกของส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ จึงขอแต่งตั้ง คณะกรรมการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ประกอบด้วย

๑. นายเสนีย์น	แพ่งจ่าย	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่	ประธาน
๒. นายอุทัย	มีชัย	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่	รองประธาน
๓. นายพงศกร	พลเดช	รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	กรรมการ
๔. นางภคณพิชญ์	ปรากฏ	ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ
๕. นายธีระศักดิ์	ดวงจันทร์	ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
๖. นายภาชิต	ทิพบุตร	ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ	กรรมการ
๗. นายวิสูตร	พงษ์สิทธิ์ศักดิ์	นักวิชาการสาธารณสุข รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข	กรรมการ
๘. น.ส.กนกวรรณ	เพ็งสะเทียม	หัวหน้าสำนักปลัดฯ	กรรมการ/เลขานุการ
๙. นางสมร	สีตะวัน	นักประชาสัมพันธ์(ลจป.)	ผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบายหรือมาตรการเกี่ยวกับการบริหาร การจัดระบบ การขอ การอนุญาต และการบริหารข้อมูลข่าวสาร
- (๒) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งการจัดพิมพ์และการเผยแพร่
- (๓) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์การพิจารณาประเภทข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเผยแพร่ หรือข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของทางราชการ
- (๔) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับประเภทของข้อมูลข่าวสารที่ควรจัดเก็บไว้ที่ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ หรือส่งไปยังหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

/(๕) ให้คำ...

(๕) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำและปรับปรุงข้อมูลข่าวสารตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ หรือข้อมูลข่าวสารอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อราชการ

(๖) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารกับส่วนราชการ

(๗) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นในกรณีที่มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้

(๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อปฏิบัติการในเรื่องใด ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๙) เชิญบุคคลใดมาสอบถามหรือชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร

(๑๐) ดำเนินการอื่นใดตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(ลงชื่อ)

(นายเสนีย์น แพงจ่าย)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่
เรื่อง กำหนดให้ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาของหน่วยงานของรัฐที่หัวหน้าส่วน
ราชการลงนามแล้วเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ในประชาชนเข้าตรวจสอบได้
ตามมาตรา ๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

.....

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙(๘) บัญญัติให้อำนาจ
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะต้องจัดไว้ในประชาชนเข้า
ตรวจสอบได้ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์จากการเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารดังกล่าว นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙(๘) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูล
ข่าวสารของราชการ จึงกำหนดให้ประกาศในประกวดราคาและประกาศสอบราคาของหน่วยงานของรัฐที่
หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้ว เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ในประชาชนเข้าตรวจสอบได้
ตามมาตรา ๙ ทั้งนี้มีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับแต่วันประกาศ

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายเสนียน แพงจ่าย)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่
เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ
เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ในประชาชนตรวจดูได้
ตามมาตรา ๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

.....

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดข้อมูลข่าวสารอื่นที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงกำหนดให้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นเอกสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

๑. ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นรายเดือนทุกๆเดือน โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่จัดซื้อจัดจ้าง วงเงินงบประมาณ วิธีซื้อหรือจ้าง รายชื่อผู้เข้าเสนอราคา ค่าและราคาที่เสนอ ผู้ได้รับการคัดเลือกและราคา และเหตุผลที่คัดเลือกผู้เสนอราคา รายงานนั้นโดยสรุป เพื่อเป็นดัชนีสำหรับการตรวจสอบของประชาชน

๒. การดำเนินการตาม ๑. ให้จัดทำตามแบบ สขร. .แนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายเสนียน แพงจ่าย)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

เลขที่รับ...../.....

ว/ด/ป.ที่รับ.....

เวลา.....

แบบฟอร์มคำขอรับบริการข้อมูลข่าวสาร
ตาม พรบ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)..... อายุ..... ปี
อาชีพ..... หน่วยงาน..... อยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....
หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน.....
มีความประสงค์ขอข้อมูลเกี่ยวกับ.....
.....
.....
.....

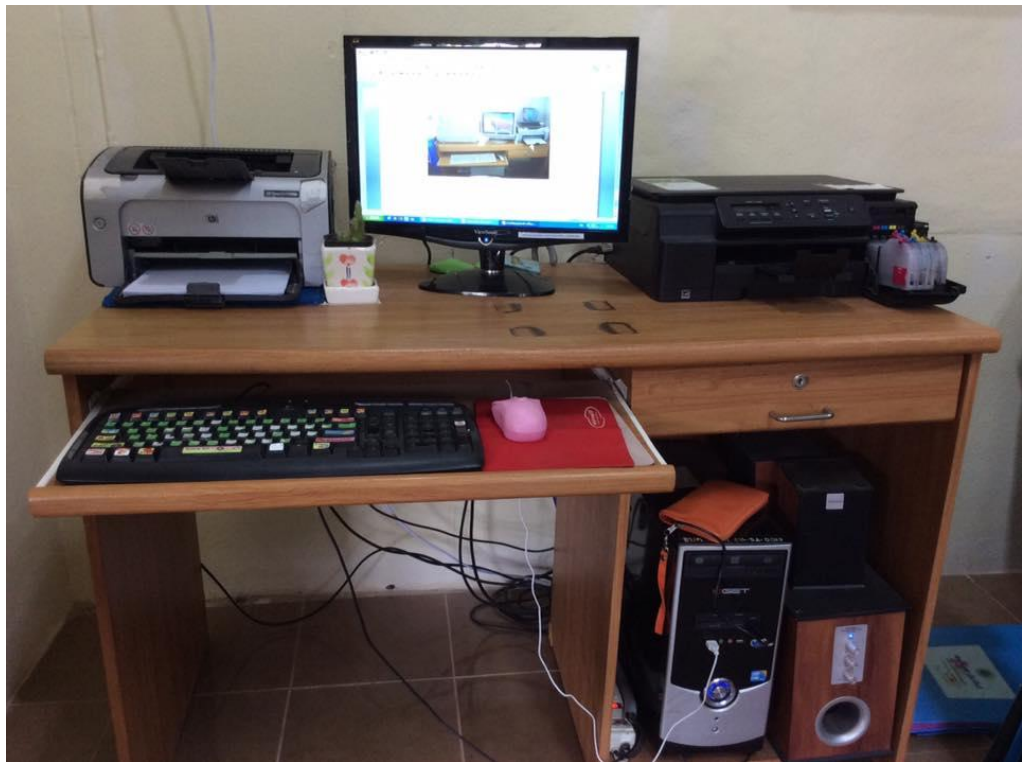
เพื่อวัตถุประสงค์.....
ต้องการข้อมูลภายใน.....
โดยข้าพเจ้า ยินยอมเสียค่าธรรมเนียมตามระเบียบฯ

ลงชื่อผู้ขอข้อมูล
(.....)
ตำแหน่ง.....

ความเห็นผู้บังคับบัญชาเบื้องต้น ผลพิจารณา () อนุญาต () ไม่อนุญาต..... (.....) ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่	ความเห็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ผลพิจารณา () อนุญาต..... () ไม่อนุญาต..... (.....) ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่
---	---

หมายเหตุ ๑. กรณีที่ท่านขอข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ และข้อมูลข่าวสารนั้น อบต.
มีข้อมูลข่าวสารพร้อมที่จะ จัดหาให้ได้จะดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วหรือภายใน ๒๕ - ๓๐ นาที
๒. ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมีเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน
๑๕ วัน อบต. จะแจ้งให้ท่านทราบภายใน ๑๕ วัน พร้อมทั้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จ
๓. ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอเนื่องจาก
มีคำสั่งเป็นการเฉพาะกรณีฯ จะแจ้งให้ท่านทราบพร้อมเหตุผลภายใน ๑๕ วันนับจากวันที่ได้
รับคำขอ

มุมสารานุกรม

คู่มือสำหรับประชาชนตำบลห้วยไร่

อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ

กองคลัง

สำนักปลัด

กองช่าง

กองสาธารณสุข

กองการศึกษา

ประกาศ

แบบฟอร์มต่าง ๆ

